

عنوان مقاله:

معنا و ارزش اخلاقی تواضع معرفتی و فروتنی علمی

محل انتشار:

فصلنامه اخلاق پژوهی، دوره 6، شماره 4 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

محمدتقی اسلامی - استادیار و مدیر گروه اخلاق پژوهشکده اخلاق و معنویت پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

خلاصه مقاله:

اندیشمندانی مانند اسپینوزا، کانت و نیچه منکر ارزش اخلاقی «فروتنی» هستند تا چه رسد به اینکه آن را فضیلت بدانند. به زعم آنان، فروتنی و تواضع به دلیل تضادی که با ارزش‌هایی انسانی از قبیل قدرت، خلاقیت، شادمانی، خرسندی از خود و اعتماد به نفسی که لازمه پیشرفت آدمی در جهات علمی و عملی است، نمی‌تواند از نظر اخلاقی دارای ارزش مثبت باشد. این تلقی از معنا و ارزش فروتنی و تواضع که مخالف تأکید بسیاری از مکاتب اخلاقی به ویژه مکاتب دینی بر فضیلت‌مندی تواضع است، در آثار نویسندگانی معاصر و نیز در برخی مجامع علمی اقبالی تازه یافته، به نحوی که اثبات ارزشمندی تواضع علمی را نزد برخی دانشوران با تردیدهایی روبه‌رو کرده است. این مقاله در صدد است تا با روش تحلیل محتوای لفظی و معنوی، به بازخوانی معنا و ارزش اخلاقی فروتنی معرفتی و علمی بپردازد. و در این راستا، پس از ملاحظه نقدها و نگرش‌های منفی اندیشمندان و نویسندگان مذکور در باب ارزش اخلاقی تواضع، به تبیین مفهوم تواضع و فضیلت مندانانه بودن آن پرداخته شده است.

کلمات کلیدی:

اخلاق، ارزش اخلاقی، فضیلت، فروتنی، تواضع، تواضع علمی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2096237>

